
HET AMSTERDAMS LYCEUM
OLO-BULLETIN

nummer 9, december 1991

OUD-LEERLINGENORGANISATIE
van
HET AMSTERDAMS LYCEUM

Redactie OLO-bulletin

Donald Koppel
Oostelijk Halfroond 42
1183 GB Amstelveen
tel.: 020 - 6452772

OLO-secretariaat

Paula van Cleef-Joachimsthal
Heinzestraat 25
1071 SL Amsterdam
tel.: 020 - 6719159
fax : 020 - 6648529

OLO-bestuur

Eric Ros
Paula van Cleef-Joachimsthal
Tine van Gelderen
Maarten Lemberger
Reina Spier-van der Woude
Alfred de Swarte

bankrekening OLO: 46.78.07.493
(postbankrek. Amro Bank: 2391)

met dank aan:

Betty van Cleef - computer, Alice van Gorp - lay out,
F. Vonk - druk.

Van de redactie

Het verheugt ons een groot artikel van Tineke Wibaut-Guilonard te kunnen publiceren. Tineke, aan wie ik in bulletin nr.5 in een stukje getiteld "Het lyceumfluitje" reeds aandacht schonk, haalt herinneringen op aan de oorlog, en hoe ze door docent Johan Benders "in het verzet rolde". Tineke, die later door de Duitsers werd aangehouden, zong dagelijks in haar cel in het Huis van Bewaring aan de Amstelveenseweg het lyceumlied, met een aan de barre omstandigheden aangepaste tekst, die in haar artikel is opgenomen.

Aanleiding voor haar artikel was de geslaagde reünie, georganiseerd door Hans Peelen. In dit nummer geeft Olga Hylkema-Tichelaar een korte impressie van die geslaagde dag. Oud-lyceïsten hadden de afgelopen tijd ook weer schrijf-inspiratie. In Het Parool een stukje van Johannes van Dam over de volgens hem foeilelijke chocoladeletters waarmee het aloude gebouw thans is opgesierd. Gelukkig staat erboven nog de oude lijfspreuk in kleine bakstenen letters. "Potius deficere quam desperare", liever te kort schieten dan wanhopen. Daar maakten ze vroeger van: "potius spicere quam laborare", liever spieken dan werken. Ondanks een achtjarige aanwezigheid op school kende ik die variant nog niet, maar ik ben ook geen latinist.

Het is treffend dat in dit bulletin twee keer gerefereerd wordt aan Dr H.W. van Tricht, van 1929 tot 1937 leraar Nederlands en geschiedenis aan onze school.

Tineke Wibaut (1942) noemt hem en Jan Limper (1936) wijdt zelfs een heel artikel aan zijn inspirerende lessen.

Ellen Rosenstein (1971) haalt herinneringen op aan de heer Tjepkema in de vorm van een open brief.

Wij kregen kennis van twee recente, door oud-lyceïsten geschreven boeken.

Kati David-Tauber (geboren 1935) beschrijft in haar boek DE VERGETEN WIEG de oorlogservaringen van een joods meisje dat met haar ouders Hongarije ontvluchtte. Haar schooljaren later op Het Amsterdams Lyceum komen uiteraard aan de orde. Dat varieert van de jaarlijkse 4 mei herdenking in de aula en haar omgang met een dochter van "foute ouders" tot haar confrontatie met een wat al te opdringerige docent.

Van R.Gabriele S.Silten (1953) verscheen in de V.S. het boek HIGH TOWER CRUMBLING, The Eyewitness Account of a Child Survivor of the holocaust.

Donald H. Koppel
(1962)

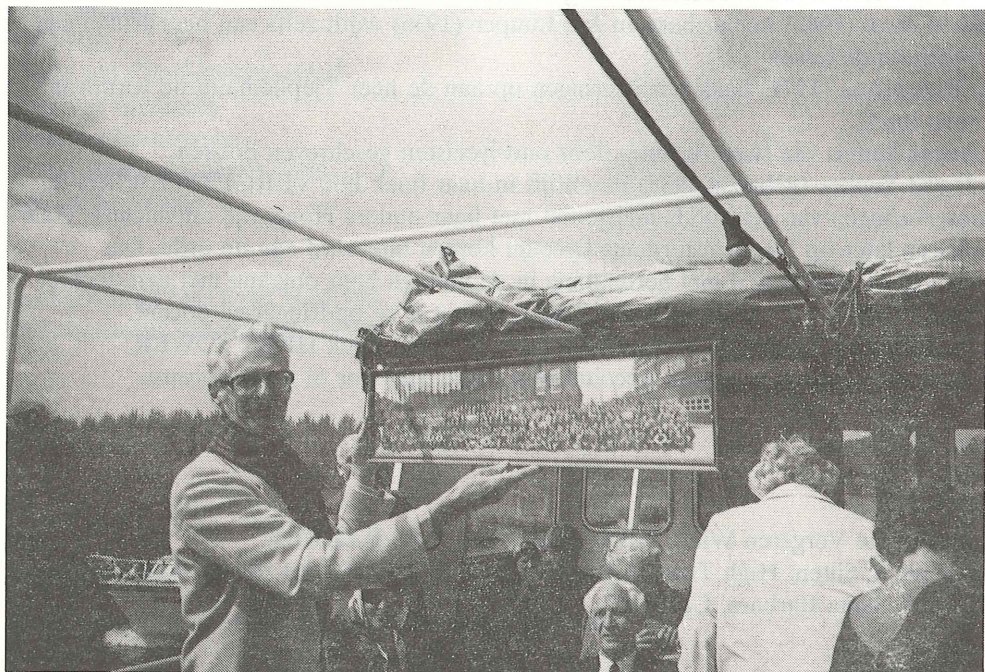
Kati David: De Vergeten Wieg, ISBN 90 6291 591 4, bij BZZTôH.

R. Gabriele S. Silten: High Tower Crumbling, ISBN 0 931832 861 (\$8.95) Fithian Press, P.O.B.1525, Santa Barbara, Cal.93102.

Dons Bruijnzeel spreekt
Hans Peelen toe

... en overhandigt de ingelijste
schoolfoto uit 1936

Een weerzien na 50 jaar

Op 24 mei j.l. brak de dag aan, niet naar 't schoon Wolkenland als weleer, maar naar Leerdam voor de "Mei-uittocht" van 44 oud-leerlingen uit de schooljaren 1936-1942 voor een vaartocht naar Slot Loevestein.

Mede door het zonnige weer is deze dag zeer geslaagd te noemen. Van verre zijn zij gekomen: uit Canada, Spanje, Engeland en Noorwegen en de vele brieven van hen - verhinderd te komen - die de groep een prettige dag toewensen, geven zeker blijk van de animo die voor deze dag bestond.

Het grijze haar, de veranderde haardracht en wat meer rimpels maakten de herkenning wel eens moeilijk, anderzijds maakten bepaalde trekken meteen duidelijk, wie men voor zich had en een "waar woon je?", "wat heb je in je werkzaam leven gedaan?" "heb je kinderen, kleinkinderen?", was alom te horen.

Na het uitdelen van de naamstickers begon de ontvangst met koffie en gebak. De tocht over Linge en Boven Merwede was prachtig met het prille voorjaarsgroen en het weidse uitzicht. Aan het einde van de ochtend stond een aangeklede lunch klaar aan boord, waarna het nog een half uurtje varen was naar Slot Loevestein. Van boord gegaan stelde iedereen zich op voor de groepsfoto, gemaakt door Erik Warners, die als een ware sprinter dijkje op - dijkje af de selftimer in werking stelde. Daarna kregen we een rondleiding door het slot. Het verhaal over de ontsnapping van Hugo de Groot in de boekenkast kregen we natuurlijk te horen en ook werd duidelijk, waar uitdrukkingen als "het heen en weer krijgen" en "op je geld zitten" vandaan komen. Na een uur rondleiding werd de terugtocht begonnen en omdat het nu ook wat warmer was geworden, koesterde bijna iedereen zich in de zon op het bovendeck, waar thee met een Heukelumse krakeling werd geserveerd.

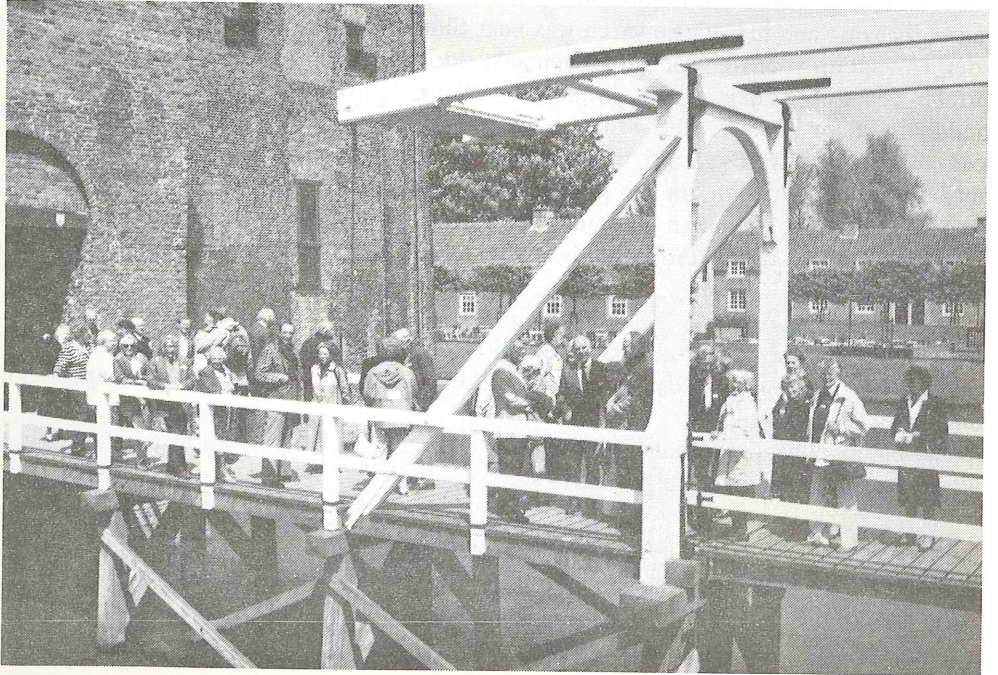
Aan Hans Peelen, de onvermoeibare administrateur van de voorbereidingscommissie, werd door Dons Bruynzeel de ingelijste breedtefoto van de school uit 1936 aangeboden namens de opvarenden.

Op tijdschema afgemeerd, nam iedereen van iedereen afscheid en voldaan en vol indrukken, ging men weer huiswaarts.

Olga Hylkema-Tichelaar

Hans Blauwkuip voert het woord

Vrijdag 24 mei 1991.

Al vroeg in de ochtend vertrekken we naar Leerdam waar, door het perfecte organisatie-talent van Hans Peelen, de boot: "Stad Leerdam" klaar ligt die ons naar het Slot Loevestein zal varen om ons na het bezichtigen ervan weer terug te brengen naar Leerdam.

"Ons", dat zijn oud leerlingen van het Amsterdams Lyceum die enerzijds in 1936 in klas 1a zaten en anderzijds in 1942 eindexamen deden. Ik behoor tot de eindexamenlichting. De eerste brief die ik over deze reünie krijg dateert van 12 december 1990. "Leuk", is mijn onmiddellijke reactie, "daar doe ik aan mee". Ook mijn man, Frank Wibaut, eindexamen 1941, blijkt in te zijn voor dit uitje.

De intentieverklaring: "Ondergetekende zal met/zonder partner etc...." stuur ik keurig voor 13 januari terug naar het contactadres van de reüniecommissie, p/a Hans Peelen.

Het lezen van de namenlijst maakt heel wat los bij me.

Ik realiseer me dat ik een buitenbeentje ben. Mijn aanwezigheid in klas 5b dateert van 10 september 1940. Ik ben in een slechte fase van mijn leven. Op 18 maart 1939 is mijn vader bij een vliegongeluk om het leven gekomen. In november 1938 ging hij in zijn functie van technisch directeur van de KLM naar Bremen om onderhandelingen te voeren over de aanschaf van een aantal Focke Wulff vliegtuigen. Tijdens zijn verblijf daar is hij in de nacht van 9 op 10 november getuige van de Kristallnacht.

Als een gebroken man komt hij terug naar Amsterdam. Zijn mensbeeld heeft een enorme deuk gekregen. Zijn boodschap aan de KLM luidt: "Het wordt niet de Focke Wulff. Met een volk dat zulke dingen toelaat, kan men geen zaken doen".

Het duurt weken voor hij, bij stukjes en beetjes, kan vertellen wat hij die nacht heeft gezien en meegemaakt. Op mij maakt zijn verhaal een onuitwisbare indruk. Begin 1939 vertrekt hij naar Amerika om de onderhandelingen te openen met de Boeingfabriek. Op 18 maart, 5 maanden na de Kristallnacht, verongelukt de Boeing waarmee hij een proefvlucht maakt.

Alle inzittenden komen om het leven.

Aan mijn tot dan bijzonder blije en gelukkige jeugd komt een abrupt einde. Mijn verdriet is alles overheersend.

Mijn vader wordt in Amerika gecremeerd. Het duurt lang, bijna 6 weken, voor de boot de urn met zijn as in Nederland aflevert. Voor mijn moeder en mij is het vanzelfsprekend dat ik niet naar school ga voor de begrafenis achter de rug is. Maar onze rector, Dr C.P. Gunning, denkt daar anders over. Na drie weken vindt hij het welletjes en hij sommeert mij weer aan het onderwijs deel te nemen. Ik voer een lange discussie met hem, maar ik leg het loodje. Het resultaat is dat ik me bij zijn beslissing

neerleg en braaf naar school kom. Daar is dan ook alles mee gezegd. Ik zit in de klas, maar ik ben er niet. Ik droom en ik heb verdriet, voor iets anders is nog geen plaats.

Het is een geweldig fijne klas waar ik in zit. Het bijzondere is dat ik het enige meisje ben. Enig meisje in de klas, ik zie er erg tegenop als ik het hoor. Het valt niet alleen mee, het blijkt zelfs heel erg goed te gaan.

Nu er geen meisjes zijn om mee op te trekken, geen vriendinnetje, ben ik aangewezen op vriendschap met de jongens van de klas. En dat pakt prima uit. Gewoon eerlijke vriendschap, geen rivaliteitsgedoe en geflirt.

Maar alle vriendschap, steun en meegevoel van de "jongens" kunnen niet verhinderen dat ik wat leren betreft, het bijltje erbij neerleg. Niet alleen de korte tijd voor de vakantie, ook in het volgend schooljaar blijft dat verdriet de boventoon voeren, wat zich uit in een grote recalcitrantie.

Mei 1940 breekt de oorlog uit.

Opnieuw hoor ik mijn vaders verhaal over de Kristallnacht en ik besef maar al te goed dat wat nu ons land binnen marcheert niet deugen kan. Met zijn beeld voor ogen weet ik dat ik me hiertegen moet verzetten met alle kracht die in me is. Hoe? Geen idee, nog niet, maar het besluit staat vast.

De oorlog doorbreekt het patroon waarin ik terecht kwam na de dood van mijn vader. Te laat echter om mijn slechte schoolresultaten nog op te halen. Ik blijf zitten, mijn hart blijft bij de vriendjes die overgaan. Met hen zet ik de eerste stappen in de richting van mijn verzet tegen de Duitse bezetters. Hierbij gesteund en begeleid door Benders. Johan Benders, onze leraar Nederlands en geschiedenis, geboren op 1 juli 1907, overleden op 6 april 1943.

Een man om van te houden, een man die ik nooit zal vergeten.

Van hem leer ik dat verzet geen romantiek betekent maar dat het hard werken is, goed nadenken en veel praktische dingen regelen.

In een doos die ik in 1990 aantref op de zolder van mijn moeders huis zit tussen pakken brieven, dagboekantekeningen en herinneringen uit de oorlogsjaren, een briefkaart die me de samenwerking met Benders weer helder voor de geest brengt.

Op 5 april krijgen we bericht dat Johan Benders gearresteerd is.

De volgende dag beneemt hij zich het leven. Zoveel draden komen bij hem samen, zoveel namen en adressen kent hij. Hij heeft het risico niet willen lopen de mensen waarmee hij samenwerkt te verraden.

Johan Benders, een voortreffelijk mens, een prima docent, niet alleen in Nederlands en geschiedenis.

Mijn verhaal is nog niet af. Er is namelijk nog een klas waar ik ingezeten heb. Ik kom in 1934 op school. Klas 1c, klasseleraar Van Tricht. Of het aan het vak

Hartelijke groeten van Tineke Gst. Zij bracht ons wat in de papieren zakken zit, plus f388.02 (de afrekening volgt nog). Voor een plant (begonia voor Mevrouw Wibaut, die hartelijk laat danken) heb ik f3.- betaald; u krijgt dus f385.02.

Tevens alvast enkele bons; er komt nog meer.

Mag Tineke p.o. hebben Stamkaart H^r Rood, in legsel? Zij komt het bij ons halen.

Wilt u dingen opgeven die u nodig heeft? Tineke had eer waarschijnlijk ter beschikking a. uit besit

Voor H^r Rood: pyamas

ondergoed, netwerk

zomerpakken o.a. reitjesjas

dassen

Stof in lappen (wol) voor pyamas

~~trui met lange mouwen~~

~~misschien schoenen.~~

Want er iets om Mevrouw Rood gedaan? We hebben het signalement van wat naar Westerbork gestuurd; vanavond naar A'dam hiervoor.

Hartelijke groeten! J. Sanders

Nederlands en geschiedenis ligt weet ik niet, maar ook dit is een geweldige leraar. Een leuke klas met leuke meiden waar ik veel mee gelachen heb. In deze klas leer ik Frank Wibaut kennen, maar het is geen liefde op het eerste gezicht. Een geweldige plaaggeest is het. Eén van zijn trucs is om de tassen van ons meisjes op de uitstekende stenen van een pilaar in de gang te zetten. Hij was toen al lang en reikte hoger dan wij. Dat ik hem later zeer leer waarden blijkt wel uit het feit dat ik na de oorlog met hem getrouwd ben.

Klas 1c. In Duitsland is een jaar tevoren, in 1933, Hitler aan het bewind gekomen. Op een dag komt de rector onze klas binnen om ons te vertellen dat er twee nieuwe leerlingen bij komen, Hans Alkan en Ralph Kahn. Het zijn jongens die met hun ouders uit Duitsland zijn gevlucht, joden, voor wie het leven in hun vaderland niet veilig meer is. Ze spreken geen Nederlands en Gunning doet een beroep op ons de beide nieuwe klasgenoten te steunen en te helpen met het leren van onze taal. Dat is gebeurd. Dat ze joods zijn speelt geen rol. Het zijn Hans en Ralph en ze worden onze vriendjes.

Jaren later in 1965 krijgen we een brief van Ralph uit Chili waar hij met zijn ouders heen is gegaan. Hij is er getrouwd en hij kondigt aan met zijn vrouw Bianca naar Nederland te komen. Willen wij proberen de oud-leerlingen van 1c bij elkaar te krijgen voor een reünie? En of we dan vooral ook onze klasseleraar Van Tricht willen uitnodigen.

De OLO bestaat dan niet, althans ik heb daar geen weet van. Omdat Frank en ik beiden uit 1c komen lijkt het ons reëel om één en ander te organiseren bij ons thuis. Ik stort me in een dagenlang telefoonavontuur aan de hand van een oude leerlingelijst.

Om moed te scheppen begin ik met een naam die niet erg veel voorkomt: Joost Weckerlin. De eerste keer is al raak, Joost is er bekend en ik krijg zijn nummer. Joost vindt het leuk en hij zal komen. Zo, het begin is er. Gaandeweg wordt mijn lijst van te verwachten klasgenoten langer. Het is heel boeiend hoe mensen reageren als je opbelt met de mededeling: "U kent me waarschijnlijk niet, ik ben Tineke Wibaut-Guilonard en ik ben op zoek naar oud klasgenoten uit 1934". Soms is het antwoord snel gegeven maar heel vaak is de mij onbekende persoon aan de andere kant van de lijn zeer geïnteresseerd en verdiept zich met mij in het probleem hoe iedereen te pakken te krijgen. Niet dat dat enige opheldering brengt, het is gewoon leuk.

Soms ook komen er geweldige confidenties over een familielid dat weliswaar dezelfde naam draagt maar veel ouder of juist veel jonger is dan de door mij gezochte persoon. De verhalen zijn me ontschoten maar ik had er toen een boek over kunnen schrijven. Veel adviezen krijg ik ook van mensen die me spontaan hun belevenissen vertellen bij een soortgelijke speurtocht. Onopgelost blijft, ondanks zeer vele pogingen, de

verblijfplaats van Annie Dronkers. De meeste Dronkersen blijken zeer gezellige praters te zijn.

Op de dag van de reünie staan Frank en ik bij het raam te wachten op onze eerste gast. Wie zal het zijn en zullen we hem of haar herkennen? Een auto stopt, zou hij ja, zou hij nee, ja, hij komt op ons huis af. Dat is vast Joost Weckerlin roep ik enthousiast en hij is het inderdaad. Het wordt een prachtig feest met Van Tricht en La Grand, onze oude conciërge. Ralph en Bianca stralen.

Van klas 2c herinner ik me nog erg goed het ziek worden van de zusjes Bakker. Vliegende tering zoals dat toen nog werd genoemd. De jongste, Moonje, zit bij ons in de klas, ze ligt heel lang in een sanatorium maar uiteindelijk geneest ze. Ze is ook op de reünie. De oudste, Connie, overlijdt. Zoiets blijft je bij.

De derde klas is een speelse bende, ik gooi er met mijn pet naar en blijf zitten, evenals Frank Wibaut. (Onbewust toen al solidair?). In de tweede derde klas kom ik samen met Nettie Jansma te zitten als enige meisjes. Vriendschap is gauw gesloten. Totaal onverwacht overlijdt Nettie en ik blijf als enig meisje over. Ook de dood van Nettie zal ik niet licht vergeten. Haar broer Jaap wordt in 1941 een klasgenoot als ik voor de tweede keer doubleer en daarmee het recht verwerf vandaag op de boot van Leerdam mee te mogen varen.

Dit zijn zo mijn overpeinzingen naar aanleiding van deze heerlijke en gezellige dag. Varend over de Linge en de Boven Merwede door een mooi lentelandschap. Het groen is nog pril en fris. Ik mis Cobi, Jaap en Huib, de vrienden waarmee ik in en na de oorlog nog lang bevriend bleef. Ik mis ook mijn oude vriendin van voor de lagere school, Nels Strijkers. Ik geniet van het opnieuw ontmoeten van Carrie, Dons en Joeske, van Ties en van alle anderen die vandaag gekomen zijn. Veel herinneringen worden opgehaald.

Het Lyceumlid wordt niet gezongen. Jammer, ik heb er goede herinneringen aan. Ik zong het dagelijks met aangepaste woorden in mijn cel, tijdens mijn gevangenschap in het Huis van Bewaring aan de Amstelveenseweg.

*Hallo, zingt op ons samenzijn,
Een krachtig fris lied lotgenoten!
Die rotmof krijgt ons toch niet klein,
Zolang wij zijn aan één gesloten.*

*Hallo, gevangene houd moed!
Houd d'eer hoog van de politieken!
Zeg niets wat je niet zeggen moet,
Heb lak aan alle moffen klieken.*

*Waar ook de mof ons henen jaagt,
Ons stuurt naar concentratiekampen,
Eén beeld is er dat nooit vervaagt:
Dat is het doel, waarvoor wij kampen.*

*Met stemmen van metaal en staal,
Vertellen wij slechts wat wij willen.
Al dreigen z'ons met veel kabaal,
Ze krijgen ons niet aan het rillen.*

*Eens komt Nederland weer vrij!
Dan zingen wij met blijde stemmen:
De mof is weg, het is voorbij,
Ze hebben ons niet kunnen temmen.*

En ook de woorden uit ons schoollied: "Wanhoop nooit, houd altijd moed". Wat gaat van deze woorden niet een enorme kracht uit. Verbaast het jullie dat ik in elke cel waarin ik gezeten heb, deze woorden in de muur naast mijn bed kras? Hoe vaak leek de wanhoop zo dreigend en nabij als tussen die vier muren. En niemand bij wie je je hart eens uit kon storten, niemand om mee te praten. Is het dan ook niet logisch dat je je toevlucht neemt tot een lied?

4 pas heen, 4 pas terug,
4 pas heen, het raam met de hatelijke tralies ervoor, niets tegen te doen,
4 pas terug, de deur met het luikje en het oog, ook niets tegen te doen, maar naast de deur hangt het reglement: "Zingen is streng verboden". Maar daar is wel wat tegen te doen! Zingen dus uit volle borst:

*Kom, laat trots ons lied weerklinken,
Ons bindt hechte band tesaam,
Laat gij dus de moed niet zinken,
Wat gij deed was goed gedaan,
Wat gij deed was goed gedaan.
Tot ons allen komt de roepstem,
Wat gij zegt en wat gij doet,
Handhaaf trouw steeds onze leuze:
Wanhoop nooit, houd altijd moed,
Wanhoop nooit, houd altijd moed!*

Tineke Wibaut-Guilonard

Dr H.W. van Tricht, Frederik van Eeden en Nescio

Hoewel het meer dan een halve eeuw geleden is dat docenten van het Lyceum ons de wetenswaardigheden van hun vak trachtten bij te brengen, hebben bijzondere herinneringen aan bepaalde lesgevers de tand des tijds doorstaan.

Eén van deze personen was onze leraar Nederlands Dr H.W. van Tricht. Hij was gepromoveerd op Frederik van Eeden. Zijn dissertatie kwam in boekvorm uit onder de titel "Frederik van Eeden, denker en strijder."

Het was dan ook vanzelfsprekend dat wij in één van de lagere klassen Van Eeden's bekendste werk "De Kleine Johannes" gingen behandelen. "Behandelen" is misschien niet het juiste woord; het was meer een "uitpluizen". Volgens Van Tricht school achter bijna elke regel een diepere betekenis, die hij ons dan duidelijk maakte. Hij deed dat op een wijze die Pluizer, één van de hoofdfiguren van het verhaal, waardig was.

Wij vonden het maar zo-zo en waren van mening dat dit kleine ventje op gruwelijke wijze om zeep werd gebracht.

Toen Van Tricht in één van de hogere klassen gedeelten uit de verhalen "De uitvreter" en "Titaantjes" van Nescio voorlas, stal hij daarmee onze harten. Uitvreter Japi maakte een einde aan zijn leven door bij Nijmegen van de Waalbrug af te stappen. In de wereldhervormende Titaantjes herkenden wij onze eigen gevoelens. Ook wij wilden de wereld van onze ouders een nieuw aanzien geven. Helaas konden wij het uitbreken van de 2e wereldoorlog niet voorkomen!

De verhalen van Nescio hadden zo'n diepe indruk op mij gemaakt, dat ik onmiddellijk naar de Universiteitsbibliotheek rende om de bundel met de drie verhalen ("Dichtertje" was het derde) op te halen. Ik wilde ze wel eens allemaal lezen.

Kort na mijn eindexamen raakte ik verzeild in een literaire sectie van een jongerenorganisatie. De deelnemers hielden om beurten een inleiding over een boek of schrijver. Mijn keus was gevallen op Nescio. Ik wilde wat meer weten van de schrijver. In bibliotheken kon ik niets vinden. Wel ontdekte ik nog twee verhalen "Mene tekel" en "Een lange dag". Nescio heeft jarenlang zijn ware naam schuilgehouden. Hij werkte bij een handelsonderneming en, wanneer men erachter kwam dat hij verhalen schreef, kon dat zijn carrière schaden. Toen zijn werk aan een ander werd toegeschreven, werd hem dat te gortig; hij maakte zijn eigen naam, J.H.F. Grönloh, bekend. Behalve zijn naam wist ik nog steeds niets van de schrijver. Ik besloot hem een brief te schrijven. Zijn adres had ik in het telefoonboek gevonden. Ik kreeg een brief van hem terug. Meer dan mij bekend was had hij niet gepubliceerd. Op mijn vraag of er een levensbeschrijving van hem bestond, antwoordde hij mij: "een levensschets van mijzelf bestaat niet, mijn persoon blijft gaarne nog wat op de achtergrond."

Vóór 1940 werden zijn verhalen nauwelijks gelezen. De eerste druk van de bundel verscheen in 1918 met een oplage van 500 exemplaren. Het heeft 15 jaar moeten duren voordat de tweede druk verscheen met een oplage van 2000 stuks.

Na de oorlog werd hij herontdekt. De ene druk volgde op de andere en in 1986 was dat al de 25e. Er werd nog een aantal verhalen, die hij in portefeuille had, gepubliceerd onder de titel "Boven het Dal".

Ik heb van alles wat onder mijn ogen kwam van en over Nescio verzameld, waaronder de brief van Nescio zelf.

Van Tricht ben ik altijd dankbaar gebleven dat hij mij met het werk van Nescio bekend maakte.

Jan Limper (1936)

Bij het Afscheid van de heer Tjepkema

De heer Tjepkema werd in mei 1991 65 jaar en ging dus met pensioen. Dit klinkt zo gewoon, maar dat is het niet. Er zijn tegenwoordig immers maar weinig docenten die tot hun pensioen werkzaam blijven in hun beroep. De heer Tjepkema werd in 1966 leraar oude talen aan ons lyceum, in 1969 conrector en was vanaf 1973 tevens waarnemend rector.

Ook de O.L.O. wenst de hem alle goeds in deze nieuwe periode van zijn leven.

Ellen Rosenstein (eindexamen 1971), lerares klassieke talen aan het Casimirlyceum in Amstelveen haalt, naar goed klassieke traditie in de vorm van een open brief, herinneringen op aan de tijd dat Jan Tjepkema haar leraar was.

HAEC MEMINISSE IU VAT.....
 'Het doet me genoeg deze
 dingen nog weer eens op te halen....'
 Vergilius

Amsterdam, 31 mei 1991

Beste Jan,

Wat is er leuker dan, als je al lang van school bent, je vroegere leraar toe te kunnen schrijven? En zeker als die leraar in staat geweest is een vonk te doen overslaan zodat ook ik na school klassieke talen ben gaan studeren. En dus ook voor de klas sta, weliswaar op een andere school, met heel veel plezier.

Tja Jan, wat zal ik allemaal voor herinneringen ophalen; er zijn er genoeg geweest, veel te veel om hier te memoreren, persoonlijke en minder persoonlijke, leuke en minder prettige, heel bijzondere ook.

Een paar gedachtenflitsen: weet je nog dat ik in het geniep (je mocht het absoluut niet weten!) een les van je heb opgenomen op een cassette-recordertje verstopt in m'n tas die, vooraan in de klas, om m'n tafel hing; af en toe Spaans benauwd, is het me gelukt

dit onopgemerkt te doen en groot was m'n vreugde toen je, toen ik ooit later eens het lef had het je te vertellen, niet eens boos werd maar je zelfs gevleid voelde en bijzonder benieuwd was om je eigen les terug te horen:

"Fama mali populique dolor lacrimaeque suorum
tam subitae matrem certam fecere ruinae.."

(Ovidius, Niobe)

Ik zal die versregels nooit meer vergeten, de hele les zit trouwens in m'n geheugen gegrift. Waarom deed ik dat eigenlijk? Was het zomaar, voor de lol, hechtte ik er echt belang aan een les van je op de band te hebben? Ik vermoed dat laatste, je was voor mij een bijzondere leraar, met al je quasi-autoritaire en strenge optreden op de koop toe. Ik mocht je graag, ik vond je lessen inspirerend: Wolkenland, 4e klas: liefdesgedichten van Catullus, eeuwig aan verknocht geraakt, 6e klas Tacitus, ook om nooit meer te vergeten, de Stoa, uitvoerig behandeld: een grote steun voor mij in die zo moeilijke periode wat betreft het thuisfront. Wolkenland, Wietske, wandelingen door de bossen. Nadat ik in de 5e voor het eerst, o schande, een vijf op m'n rapport had, besloot ik in het examenjaar dat dit anders moest. Jij had eens verteld dat ook de gemiddelde Romein met enige moeite en door hardop te lezen een wat moeilijker tekst kon doorgronden; op een of andere manier had ik het idee opgevat dat, als een gewone Romein dat kon, ik dat ook moest kunnen. Die veranderde opstelling en instelling betekende een fikse omslag in resultaten. Aan het begin van een proefvertaling dacht ik aan dit bovenstaande, hetgeen me een bijzondere zekerheid en inzicht verschaftte. Het lukte dus ineens, ik vond het hele gebeuren rond Grieken en Romeinen steeds boeiender en boeiender, en uiteindelijk was ik er zelfs lichtelijk van bezeten geraakt.

Na m'n eindexamen: 3 weken Griekenland, 3 weken Rome, een diep gekoesterde wens, voorafgegaan door dromen over nachten, gezeten tegen een zuil van het Parthenon, slenterend en zwervend over het Forum Romanum. Deze "mania" is in de loop van de tijd wat milder geworden, in het eerste studiejaar al gauw getemperd en gecorrigeerd door ook heel vervelende studieonderdelen.

De Romein die 's avonds een witte boon (een goede dag) of zwarte boon (een slechte dag) in een aparte pot deed om aan het eind van z'n leven te kunnen bepalen of z'n leven goed dan wel rot geweest was; de uitspraak "omen (non) accipio", allemaal dingen die ik weer aan mijn leerlingen doorvertel.

Jan, ik hoop van harte dat je de komende jaren op een geïnspireerde wijze je "otium" door zult brengen!

Het ga je goed,

Ellen Rosenstein

Reünie klas 6B H.B.S. 1951

In juni 1951 deed 6B, een jongensklas en daarmee voor zover we hebben kunnen nagaan een op het Amsterdams Lyceum zelden voorkomend verschijnsel, eindexamen "Hogere Burger School-B". In de euforie die de behaalde mijlpaal opriep of door de wetenschap dat het nu met de verbondenheid die je in zo'n eindexamenklas met elkaar hebt afgelopen zou zijn, zeiden we tegen elkaar dat we ieder jaar een klassereünie zouden houden. Daar is vervolgens geen bal van terecht gekomen.

Maar nu, op 13 juli 1991, kwam 6B na veertig jaar bijeen ten huize van Nico (klasgenoot) en Susanne (lyceïste HBS-A) Visser. Sommigen hadden elkaar nog regelmatig gezien, anderen weleens en dan min of meer bij toeval, en weer anderen hadden elkaar in die veertig jaar nooit meer gezien. Van de vijftien 6B-ers van destijds waren er tien komen opdagen. Johan Vink bleek overleden, Koos Beekman en Jan van Domburg waren onvindbaar, Lucas Aardenburg en Henk Nolte waren verhinderd te komen. Bij de overigen soms even een vorsende blik, maar dan de herkenning! Natuurlijk, ietsje dikker en wat rimpels, sommigen wat kalig of grijzig, maar toch: "man, ik herkende je meteen!".

Uiteraard was ieder geïnteresseerd hoe het al die anderen in die veertig jaar was vergaan en daarom besloten we om de beurt in een minuut of tien elk z'n verhaal te laten vertellen. Omdat daarbij veel gevraagd werd, - wat deed je nou precies? waarom ging het toen zo? - werden de tien minuten er al gauw twintig of meer, zodat de avond eigenlijk te kort bleek.

En wat was er zoal van ons terecht gekomen?

Ach, welke maatstaf zou je daarvoor moeten nemen? En hoe zou je dat dan in één avond kunnen weten? Maar maatschappelijk bleken we allemaal, ondanks of dankzij de waarschuwingen van sommige leraren, wel aardig terecht gekomen. Elk had zo te zien voldoende te eten gehad, geen gevangenisstraffen, geen daklozen. Wel één huisarts, vijf klasgenoten - twee ingenieurs en drie economen - in het bedrijfsleven, één in de filmwereld, één hoogleraar en twee ambtenaren.

Opvallend was wat er in de loop van de avond gebeurde. Met het naar elkaars verhalen luisteren, niet alleen naar wat er in die veertig jaar gebeurd was maar ook naar verschillende herinneringen uit de lyceumtijd, kwam iets van de oude vertrouwdheid terug. Niet iedereen had het gelijkelijk ervaren, maar we waren het toch met elkaar eens dat het Amsterdams Lyceum in die na-oorlogse jaren een unieke school was.

Dat kwam zeker ook door markante leraren als - om de meest genoemden te vermelden - Bomhoff, Van Bruggen en Teixeira de Mattos, maar vooral toch door de rector Gunning, aan wiens visie op het onderwijs het Amsterdams Lyceum zijn eigen karakter ontleende en die op hoogtijdagen, maar ook in persoonlijke contacten, het schoolse met al z'n noodzakelijke regels, cijfers en rapporten, perspectief kon geven en ons dan als het ware iets deed voorvoelen van een wijdere wereld.

Het was een geslaagde avond en we besloten geen veertig jaar meer te wachten tot de volgende reünie.

Wim Leeuwenburgh

van boven naar beneden:

linkerrij:

Theo Allis
Hans Smit
Hans van Dam
Roel Soeting

middelste rij:

Wim Leeuwenburgh
Nico Visser
Arend Willinge Prins

rechterrij:

Wim Lindner
Gaston de Rochemont
Wim Pezaro

Wij ontvingen een brief van Jeltje Fanoy-de Boer (1941)

Helaas kan zij niet op het lustrumfeest komen en daarom groet zij nu maar vast haar klasgenoten en andere bekenden. In 1963 zijn zij naar Australië verhuisd, eerst naar Melbourne en sinds 1971 wonen zij in Sydney.

Bij het vrijwilligerswerk dat zij al sinds jaren doet in musea heeft zij veel plezier van de voortreffelijke lessen Engels en geschiedenis van de dames Gutteling en Krijn.

Jeltje's adres: 1, Mackenzie Street, Lindfield, N.S.W. 2071 Australia.

Geïnteresseerden kunnen via het secretariaat haar brief ter inzage krijgen.

Het komende lustrum mag dan wel een mijlpaal in de geschiedenis van deze OLO heten, maar we gaan natuurlijk daarna gewoon door met datgene waarmee we bezig waren: het uitgeven van bulletins en het houden van jaarlijkse dies-bijeenkomsten op school.

Door middel van de ingesloten acceptgirokaart kunt u uw contributie voor 1992 overmaken. Vast bedankt!

- Heeft u nog niet besloten om naar de lustrumviering te gaan op 15 februari 1992? Doe dat dan alsnog, want wie niet komt, loopt heel wat mis.
- Wat loopt u mis?

Overdag : * hernieuwde kennismaking met

- a. leraren
- b. klasgenoten
- c. 't aloude gebouw

's Avonds : * behalve a en b het rijke gevoel ons Koninklijk Concert Gebouw voor jezelf te hebben.

- * allerlei optredens voor en door oud-leerlingen.
- * muziek in velerlei stijlen om bij te dansen.
- * een z.g. "oud-leerlingecaterde maaltijd".

Kortom: een echt groot feest in "onze" stijl.

Bent u bereid/in staat uw indrukken of belevenissen schriftelijk te verwoorden? Stuur ze naar de redactie, wij maken er dan een post-lustrum OLO-bulletin van.

Heeft u inmiddels al besloten om aan de lustrumviering deel te nemen? Stuur dan snel de acceptgirokaart(en) in, die u onlangs hebt ontvangen.

T O T Z I E N S O P

1 5 F E B R U A R I 1 9 9 2 !!

JAARSPREUKEN.

- 1e Jaar 1917: Willen wat men moet.
 2e Jaar 1918: Gaat niet, bestaat niet.
 3e Jaar 1919: Een voor allen en allen voor een.
 4e Jaar 1920: Trouw moet blijken
 5e Jaar 1921: Eer is teer.
 6e Jaar 1922: Volhardt en gij zult slagen.
 7e Jaar 1923: Zorgen leert nadenken.
 8e Jaar 1924: Werk maakt ons sterk.
 9e Jaar 1925: Gaat recht door zee.
 10e Jaar 1926: De cost gaat voor de baet uyt.
 11e Jaar 1927: IJvert niet tegen, maar voor elkaar.
 12e Jaar 1928: Citius altius fortius.
 13e Jaar 1929: Indien het gemeen u roept, besorgt het als Uw eygen.
 14e Jaar 1930: In de daad deugt bestaat.
 15e Jaar 1931: Uit verlies winst.
 16e Jaar 1932: Tucht draagt vrucht.
 17e Jaar 1933: Eer Uw werk en Uw werk zal U eeren.
 18e Jaar 1934: Vlijt gebruikt de Tijd, Tijd beloont de Vlijt.
 19e Jaar 1935: Nunc aut nonquam.
 20e Jaar 1936: Ago quod ago.
 21e Jaar 1937: Als ik kan.....
 22e Jaar 1938: Pacta servanda.
 23e Jaar 1939: Finis coronat opus.
 24e Jaar 1940: Doe het nu.
 25e Jaar 1941: Zet door.
 26e Jaar 1942: Niet klagen, maar dragen.
 27e Jaar 1943)
 28e Jaar 1944) geen spreuken.
 Bevrijdingsdag: Blijf trouw.
 29e Jaar 1945: Hic incipit vita nova.
 30e Jaar 1946: Carpe diem.
 31e Jaar 1947: Wees sterk en heb goede moed.
 32e Jaar 1948: Ik zal handhaven.
 33e Jaar 1949: Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd.
 34e Jaar 1950: Wat de moeite waard is gedaan te worden is de moeite waard om goed gedaan te worden.
 35e Jaar 1951: Potius deficere quam desperare.

